



## Διάγραμμα Μαθήματος

<b>Κωδικός Μαθήματος</b> LLB-230	<b>Τίτλος Μαθήματος</b> Εμπράγματο Δίκαιο	<b>Πιστωτικές Μονάδες ECTS</b> 6
<b>Προαπαιτούμενα Μαθήματος</b> LLB-110	<b>Τμήμα</b> Νομική	<b>Εξάμηνο</b> Εαρινό
<b>Τύπος Μαθήματος</b> Υποχρεωτικό	<b>Γνωστικό Πεδίο</b> Αστικό Δίκαιο	<b>Γλώσσα Διδασκαλίας</b> Ελληνική
<b>Επίπεδο Σπουδών</b> 1 <sup>ο</sup> Κύκλου	<b>Διδάσκων</b> Δρ. Φώτιος Νικολάου	<b>Έτος Σπουδών</b> 2 <sup>ο</sup>
<b>Μέθοδος Διδασκαλίας</b> Διά ζώσης	<b>Πρακτική Άσκηση</b> Δ/Υ	<b>Συναπαιτούμενα Μαθήματος</b> Δ/Υ

### Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- η εξέταση και ανάλυση του τρίτου βιβλίου του Αστικού Κώδικα που αφορά στο εμπράγματο δίκαιο (άρθρα 947-1345)
- η εμβάθυνση στις θεμελιώδεις αρχές του εμπράγματος δικαίου, στην έννοια και στα χαρακτηριστικά του εμπράγματος δικαιώματος, στα πράγματα και τις διακρίσεις τους, στη νομή (έννοια, είδη, κτήση, απώλεια, προστασία), στην κυριότητα (έννοια, περιεχόμενο, περιορισμοί, ιδιαίτερες μορφές, κτήση, απώλεια, προστασία), στις πραγματικές και τις προσωπικές δουλείες, στην εμπράγματη ασφάλεια (ενέχυρο και υποθήκη), στη δημοσιότητα των εμπράγματων δικαιωμάτων στα ακίνητα.

### Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Αναγνωρίζουν το πεδίο και το σύστημα του εμπράγματος δικαίου.
2. Κατανοούν τους λόγους θέσπισης, τη λειτουργία και την εφαρμογή των κανόνων του εμπράγματος δικαίου.
3. Επεξεργάζονται δογματικά ζητήματα του εμπράγματος δικαίου.
4. Επιλύουν πρακτικά ζητήματα του εμπράγματος δικαίου.
5. Εμβαθύνουν και προσεγγίζουν ερευνητικά το πεδίο του εμπράγματος δικαίου.

6. Αντιλαμβάνονται το εμπράγματο δίκαιο ως υποσύστημα του ευρύτερου συστήματος του αστικού δικαίου, το οποίο διακρίνεται από συστηματική-αξιολογική-τελολογική συνοχή και αλληλεπίδραση.

### Περιεχόμενο Μαθήματος:

#### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το εμπράγματο δίκαιο – Θεμελιώδεις αρχές του εμπράγματος δικαίου

#### 2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έννοια και χαρακτηριστικά του εμπράγματος δικαιώματος – Εμπράγματο και ενοχικό δικαίωμα – Διακρίσεις των εμπράγματων δικαιωμάτων – Κτήση και απώλεια του εμπράγματος δικαιώματος – Προστασία του εμπράγματος δικαιώματος – Έννοια του πράγματος – Σύνολα πραγμάτων και λοιπών αντικειμένων – Διακρίσεις των πραγμάτων – Συστατικά και παραρτήματα – Καρποί, ωφελήματα, βάρη – Πράγματα εκτός συναλλαγής

#### 3. ΝΟΜΗ

Έννοια και φύση της νομής – Ιδιαίτερες μορφές νομής – Άσκηση της νομής – Πρωτότυπη και παράγωγη κτήση της νομής – Ιδιαίτεροι τρόποι κτήσης της νομής – Απώλεια της νομής – Προσβολή της νομής – Αυτοδύναμη προστασία της νομής – Ένδικη προστασία της νομής – Άλλες μορφές ένδικης προστασίας της νομής – Προστασία της οιονεί νομής, της νομής μέρους πράγματος και της συννομής – Κατοχή (έννοια, είδη, κτήση, άσκηση, απώλεια, προστασία)

#### 4. ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Έννοια της κυριότητας – Περιεχόμενο της κυριότητας – Περιορισμοί της κυριότητας – Γειτονικό δίκαιο – Αναγκαστική απαλλοτρίωση – Κτήση κυριότητας ακινήτου με σύμβαση – Τακτική και έκτακτη χρησικτησία – Άλλοι τρόποι κτήσης της κυριότητας ακινήτου – Παραίτηση ή εγκατάλειψη κυριότητας ακινήτου – Γενικά η κτήση κυριότητας κινητού με σύμβαση – Κτήση κυριότητας κινητού από κύριο και μη κύριο – Ένωση, συνάφεια, σύμμιξη, σύγχυση – Ειδοποιΐα – Κτήση καρπών – Κατάληψη αδεσπότεων – Εύρεση απολωλότων – Κτήση θησαυρού – Γενικά η προστασία της κυριότητας – Διεκδικητική αγωγή – Αξίωση του κυρίου για τα ωφελήματα – Αξίωση αποζημίωσης του κυρίου λόγω καταστροφής ή χειροτέρευσης του πράγματος – Ανταξίωση του νομέα για δαπάνες – Αρνητική αγωγή – Αγωγή αναζήτησης κινητού – Πουβλικιανή αγωγή – Ιδιαίτερες μορφές κυριότητας (συγκυριότητα – οριζόντια και κάθετη ιδιοκτησία)

#### 5. ΔΟΥΛΕΙΕΣ

Έννοια και αρχές των δουλειών – Διακρίσεις των δουλειών – Έννοια, περιεχόμενο και είδη των πραγματικών δουλειών – Σύσταση των πραγματικών δουλειών – Άσκηση των πραγματικών δουλειών – Προστασία των πραγματικών δουλειών – Απόσβεση των πραγματικών δουλειών – Επικαρπία πράγματος – Επικαρπία δικαιώματος – Επικαρπία περιουσίας ή επιχείρησης –

Επικαρπία εταιρικής συμμετοχής – Επικαρπία τίτλων – Οίκηση – Περιορισμένες προσωπικές δουλείες

#### 6. ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Έννοια, σπουδαιότητα και είδη της εμπράγματης ασφάλειας – Φύση και χαρακτηριστικά των δικαιωμάτων εμπράγματης ασφάλειας – Υποθήκη σε κυριότητα ακινήτου (έννοια, προϋποθέσεις και σύσταση υποθήκης, έκταση υποθηκικής ευθύνης, υποθηκική σχέση, τάξη υποθηκών, ρευστοποίηση υποθήκης, κατάργηση υποθήκης) – Υποθήκη σε επικαρπία ακινήτου – Προσημείωση υποθήκης – Ενέχυρο πράγματος (έννοια, είδη και σύσταση ενεχύρου, ενεχυρική σχέση, ρευστοποίηση ενεχύρου, απόσβεση ενεχύρου) – Ενέχυρο δικαιώματος

#### 7. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Συστήματα δημοσιότητας: σύστημα βιβλίων μεταγραφών και σύστημα των κτηματικών βιβλίων (Κτηματολογίου) – Μεταγραφή – Εγγραφή υποθήκης

#### Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις με παρουσίαση αρχείων σε μορφή powerpoint, συζήτηση με ανάλυση νομοθεσίας και νομολογίας, επεξεργασία και επίλυση πρακτικών ζητημάτων, γραπτές εξετάσεις

#### Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Ενδιάμεση εξέταση / Τελική εξέταση / Συμμετοχή

#### Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Εμπράγματο Δίκαιο, 2 <sup>η</sup> έκδ. ή εναλλακτικώς η συντετμημένη έκδοση του ως άνω βιβλίου προς χρήση φοιτητών	Γεωργιάδης Απόστολος	Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2010	978-960-445-558-4
Εγχειρίδιο Εμπραγμάτου Δικαίου, 1 <sup>η</sup> έκδ.			2012	978-960-445-851-6

**Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:**

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Σύντομη Ερμηνεία του Αστικού Κώδικα, Τόμος 2 <sup>ος</sup> , άρθρα 947-2035	Γεωργιάδης Απόστολος (επιμέλεια)	Δίκαιο & Οικονομία - Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα	2013	978-960-420-519-6
Αστικός Κώδιξ, Κατ' άρθρο ερμηνεία – τόμ. V Εμπράγματο (άρθρα 947-1117) και τόμ. VI Εμπράγματο (άρθρα 1118-1345)	Γεωργιάδης Απόστολος/ Σταθόπουλος Μιχάλης	Δίκαιο & Οικονομία - Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα	1985	
Πρακτικά θέματα εμπράγματος δικαίου, δ' έκδοση	Γεωργιάδης Απόστολος	Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2012	978-960-445-828-8
Εμπράγματο Δίκαιο τόμοι Α', Β'1 και Γ'	Σπυριδάκης Ιωάννης (επιμέλεια Μ. Σπυριδάκη)	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή	2001	978-960-15-0511-3 978-960-15-0605-5 978-960-15-0632-2
Εγχειρίδιο Αστικού Δικαίου 3. Εμπράγματο Δίκαιο, γ' έκδοση	Σπυριδάκης Ιωάννης (επιμέλεια Μ. Σπυριδάκη)	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή	2004	960-15-1237-3
Εμπράγματο Δίκαιο, 4 <sup>η</sup> έκδ.	Φίλιος Παύλος	Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2011	978-960-568-662-8
Εμπράγματο Δίκαιο, τόμοι I, II και III	Παπαστερίου Δημήτριος	Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2008	978-960-445-266-8 978-960-445-267-5 978-960-445-274-3